

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3087

Vragen van het lid **Peters** (CDA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Universiteit Leiden nam in stilte afscheid van haar omstreden Confucius Instituut»* (ingezonden 26 januari 2023).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 4 juli 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1964.

Vraag 1

Wat vindt u van de Confucius Instituten die veelal omstreden zijn, omdat ze vanuit de Chinese overheid worden gebruikt als propagandakanaal waarbij ze bepaalde, voor China gevoelige onderwerpen uitsluiten van activiteiten, een praktijk die haaks staat op universitaire vrijheid, én omdat ze tevens zijn gelinkt aan spionage?¹

Antwoord 1

Ik wil graag benadrukken dat ik groot belang hecht aan het waarborgen van academische vrijheid en wetenschappelijke integriteit door onderwijs- en onderzoeksinstellingen. In dat kader is het belangrijk om inperking daarvan, inclusief de *schijn* van inperking, te allen tijde te voorkomen. Daarom blijf ik ook alert op risico's op mogelijke inmenging. Naar aanleiding van de Kamerbrief «*Samenwerking met China in onderwijs en Wetenschap*» van december 2020 en de aanbevelingen uit het rapport «*China's invloed op onderwijs in Nederland*» van Instituut Clingendael uit juni 2020, is mijn voorganger met deze instellingen in gesprek gegaan. De onderzoekers in het rapport van Clingendael doen aanbevelingen om de transparantie van de Confucius Instituten te bevorderen en deze eventueel los te koppelen van de Nederlandse kennisinstellingen. Ook al heeft mijn ministerie niet de bevoegdheid om te bepalen met wie een universiteit of hogeschool samenwerkt, zijn de betrokken instellingen bij uitzondering geadviseerd om de samenwerking met de Confucius Instituten te beëindigen.

¹ Follow the money, 5 januari 2023. <https://www.ftm.nl/artikelen/leiden-university-nam-stil-afschied-van-confucius-instituut>.

Vraag 2

Was bij u bekend dat de Universiteit Leiden jaarlijks € 30.000 kwijt was aan de samenwerking met het Confucius Instituut? Werd dit uit de lumpsum bekostigd? Is dit een legitieme besteding?

Antwoord 2

Universiteiten maken keuzes over hun samenwerkingsverbanden en zijn verantwoordelijk dat dit binnen bepaalde wettelijke kaders gebeurt en een legitieme besteding van de publieke middelen is. De Universiteit Leiden geeft aan dat bij dit bedrag ad € 30.000 ging om financiering in natura middels huisvesting bij de universiteit en werd niet uit de lumpsum bekostigd.

Vraag 3

Hoeveel besteden de Hogeschool Zuyd en de Rijksuniversiteit Groningen jaarlijks aan de samenwerking met hun Confucius Instituut?

Antwoord 3

Uit informatie van de instellingen besteedt de Rijksuniversiteit Groningen hier jaarlijks € 27.500 aan en de Hogeschool Zuyd levert een in-kind bijdrage welke jaarlijks ongeveer € 50.000 bedraagt.

Vraag 4

Is de publicatie van Christopher Hughes uit 2014, die voor de Universiteit Leiden mede de doorslag gaf om te stoppen met het Confucius Instituut, ook bekend bij de Hogeschool Zuyd en de Rijksuniversiteit Groningen?

Antwoord 4

Ja, deze publicatie is ook bekend bij de Rijksuniversiteit Groningen en de Hogeschool Zuyd. Er zijn meerdere publicaties geweest die aangeven dat op verschillende manieren tegen Confucius Instituten kan en misschien wel moet worden aangekeken. Beide instellingen hebben in het verleden al vaker met mij en mijn ambtenaren contact gehad over risico's in de samenwerking met onder andere China en in het kader van kennisveiligheid. De Hogeschool Zuyd heeft mede op basis daarvan gekozen om een meer afstandelijke relatie aan te gaan bij de verlenging van de samenwerking. Zo is er nu een Raad van Toezicht-model met een onafhankelijke voorzitter en zit niet langer het College van Bestuur in het bestuur van het instituut.

Vraag 5

Zijn de activiteiten die plaatsvonden bij de Confucius Instituten van de Hogeschool Zuyd en de Rijksuniversiteit Groningen in de afgelopen jaren hetzelfde gebleven?

Antwoord 5

De Rijksuniversiteit Groningen heeft laten weten dat daar de activiteiten grotendeels hetzelfde gebleven. De taalcurssussen voor het algemene publiek zijn hetzelfde gebleven; de taalvakken in het curriculum van de Rijksuniversiteit Groningen zijn afgebouwd. De Hogeschool Zuyd geeft aan het Instituut lessen taal en cultuur aan particulieren te geven en op verzoek van twee middelbare scholen in Limburg aan leerlingen. De particulieren variëren in leeftijd van 6 tot 84. Incidenteel helpt het Instituut bij bezoeken van bedrijven aan China en omgekeerd bij delegaties die in Limburg met bedrijven en overheid contact willen. Door corona heeft dit de afgelopen paar jaar niet plaatsgevonden.

Vraag 6

Tot wanneer lopen de contracten van de Rijksuniversiteit Groningen en de Hogeschool Zuyd met de Confucius Instituten?

Antwoord 6

De instellingen hebben aangegeven dat het contract van de Rijksuniversiteit Groningen tot 2025 loopt. Het contract met Zuyd Hogeschool loopt tot 2027.

Vraag 7

Bent u in gesprek met de Rijksuniversiteit Groningen en de Hogeschool Zuyd over het continueren van de samenwerking met de Confucius Instituten? Wijst u hen daarbij op de grote risico's die gepaard gaan met samenwerking met het Center for Language Education and Cooperation?

Antwoord 7

Met de betrokken instellingen heb ik meerdere keren gesprekken gevoerd, ook over de risico's die gepaard met allerlei vormen van internationale samenwerking, waaronder die met China en de Confucius Instituten. Zoals in mijn brief *«voortgang aanpak kennisveiligheid hoger onderwijs en wetenschap»* van 23 december 2022 is toegelicht, heb ik maatregelen genomen om ongewenste kennisoverdracht tegen te gaan en kennisveiligheid te bevorderen. Deze maatregelen zien op het beschermen van academische kernwaarden en vragen van hoger onderwijsinstellingen dat zij potentiële risico's op dit thema in beeld hebben, inschatten en managen. Daarvoor moeten instellingen onder andere hun sensitieve kennisgebieden kennen en risicoanalyses maken bij internationale samenwerkingen. De vormgeving en uitvoering van dit type due diligence is onderdeel van de implementatie van de leidraad kennisveiligheid die begin 2022 is uitgebracht. Instellingen kunnen aankloppen bij Loket Kennisveiligheid als zij vragen hebben over de risico's van een internationale samenwerking. Vanuit Loket Kennisveiligheid worden er meerdere evenementen georganiseerd voor de kennissector, waar onderling kennis en ervaringen wordt uitgewisseld over kansen, risico's en instrumenten om op een verantwoordelijke manier internationale samenwerkingsrelaties aan te gaan. Ook organiseert de Rijksoverheid een nieuwe serie van kennisveiligheidsdialogen met de besturen van alle kennisinstellingen, waaronder de Rijksuniversiteit Groningen en de Hogeschool Zuyd.